

Kijkwijzer voor beoordeling Lezen van fictionele, narratieve en literaire teksten: aspecten van de taak

Aspecten taak	1F	2F	3F	4F
Algemeen				
- leeswijze	Kan belevend lezen	Kan belevend en herkenkend lezen	Kan belevend, herkenkend, kritisch en reflecterend lezen	Kan belevend, herkenkend, kritisch, reflecterend, interpreterend en esthetisch lezen
Tekstkenmerken				
- inhoud	Spannende of dramatische gebeurtenissen	Als 1F Poëzie heeft meestal een verhalende inhoud	Teksten appelleren vooral aan persoonlijke en maatschappelijke vraagstukken	Bij oude teksten kan de inhoud gedateerd zijn
- structuur	Eenvoudige structuur	Heldere structuur	Relatief complexe structuur	Complexe structuur
- gelaagdheid	Gebeurtenissen volgen elkaar in hoog tempo op	Spanning wordt af en toe onderbroken door gedachten of beschrijvingen Poëzie heeft een emotionele lading	Naast de concrete betekenislaag ook een diepere laag	Als 3F
- literaire procedés	-	Eenvoudige literaire procedés komen voor (zoals tijdssprongen, beschrijvingen)	Literaire procedés, zoals perspectiefwisselingen en tijdssprongen, zijn tamelijk expliciet	Complexe literaire procedés zoals: onbetrouwbaar perspectief, impliciete tijdssprongen en perspectiefwisselingen en metaforische stijl Bij oude teksten zijn taal en vorm gedateerd
Tekstsoort/vorm				
	Jeugdliteratuur	Eenvoudige adolescentenliteratuur	Adolescentenliteratuur en eenvoudige volwassenenliteratuur	Volwassenenliteratuur, historische letterkunde (oude teksten)

Kijkwijzer voor beoordeling Lezen van fictionele, narratieve en literaire teksten: kenmerken van de taakuitvoering

Taakuitvoering	1F	2F	3F	4F
Begrijpen				
- structurelementen	Herkent basale structurelementen, zoals wisselingen van tijd en plaats, rijm en versvorm	Als 1F	Herkent vertel- en dichttechnische procedés	Onderscheidt psychologische, sociologische, historische en/of intertekstuele betekenislagen Merkt structurele bijzonderheden op
- stijl	-	Herkent letterlijk en figuurlijk taalgebruik	Herkent veelvoorkomende stijlfiguren	Herkent ironie, merkt stilistische en structurele bijzonderheden op
- genre/inhoud	-	Herkent het genre	Als 2F	Merkt inhoudelijke bijzonderheden op

- personages	Leeft mee met een personage Legt uit hoe een personage zich voelt Beschrijft de ontwikkeling van de hoofdpersoon	Beschrijft het denken, voelen en handelen van personages.	Legt causale verbanden met betrekking tot personages Merkt expliciete doelen en motieven van personages op	Als 3F
- verwikkeling	Parafraseert of vat gedichten en verhaalfragmenten samen	Vertelt de geschiedenis chronologisch na Beschrijft situaties en verwikkelingen in de tekst	Legt causale verbanden op het niveau van de gebeurtenissen	Als 3F

Interpreteren

- relatie met werkelijkheid	Legt relaties tussen de tekst en de werkelijkheid	Bepaalt in welke mate de personages en gebeurtenissen herkenbaar en realistisch zijn	Als 2F	Plaatst teksten in cultuurhistorisch perspectief
- structuurelementen	Wijst spannende, humoristische of dramatische passages aan	Als 1F	Licht de werking van elementaire vertel- en dichttechnische procedés toe	Als 3F
- personages	Herkent verschillende emoties in de tekst (zoals verdriet, boosheid en blijdschap)	Typeert personages, zowel innerlijk als uiterlijk	Benoemt impliciete doelen en motieven van personages	Identificeert zich empathisch met verschillende personages
- thematiek	-	Benoemt het onderwerp van de tekst	Geeft het centrale vraagstuk, de hoofdgedachte of boodschap van de tekst aan Geeft betekenis aan symbolen	Formuleert het algemene thema

Evalueren

- argumenten	Hanteert emotieve argumenten	Hanteert emotieve en realistische argumenten	Hanteert emotieve, realistische, morele en cognitieve argumenten	Hanteert emotieve, realistische, morele, cognitieve, structurele en esthetische argumenten
- reflectie op teksten	-	Licht persoonlijke reacties toe met voorbeelden uit de tekst	Zet uiteen tot welke inzichten de tekst heeft geleid	Vergelijkt teksten naar vorm en inhoud Beoordeelt interpretaties en waardeoordelen van leeftijdgenoten en literaire critici
- reflectie op literaire ervaringen	Geeft interesse in bepaalde fictievormen aan	Motiveert interesse in bepaalde genres of onderwerpen	Motiveert interesses in bepaalde vraagstukken Beschrijft de persoonlijke literaire smaak en ontwikkeling	Motiveert interesse in bepaalde schrijver
- interactie	Wisselt leeservaringen uit met medeleerlingen	Als 1F	Discussieert met leeftijdgenoten over de interpretatie en kwaliteit van teksten Discussieert met leeftijdgenoten over maatschappelijke, psychologische en morele kwesties uit de tekst	Als 3F